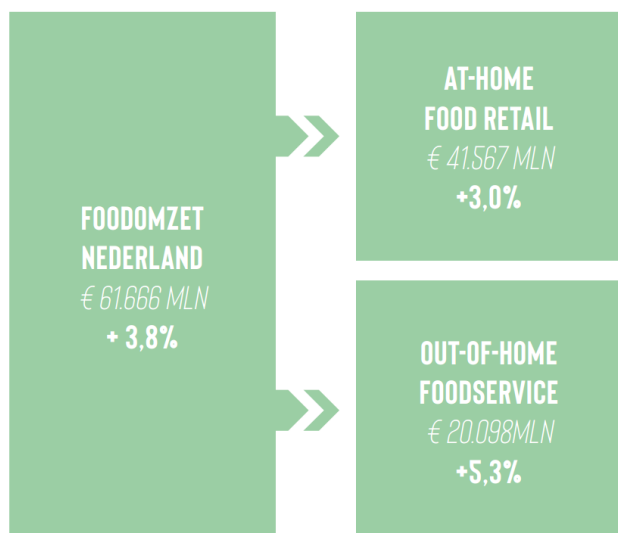

2018: € 20,1 miljard bestedingen in foodservice

Met 5,3% groei over 2018 gaat de totale waarde aan Foodservicebestedingen over de 20 miljard euro. Dat is een nieuw record. Vooral de horeca liet over 2018 een goede omzetgroei zien. Catering bleef achter bij dit groeicijfer.

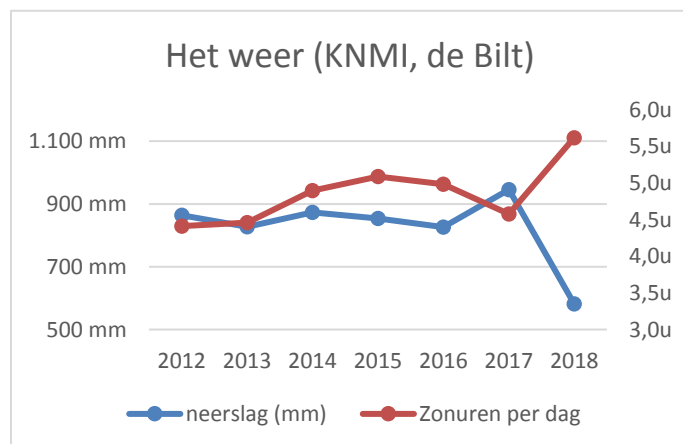

De groei van 5,3% in de buitenshuisbestedingen ("out-of-home", foodservice) ligt hoger dan de 3% groei in eten en drinken thuis ("at-home", food retail)

De consument consumeert steeds meer buitenshuis en (nieuwe) concepten weten goede aansluiting te vinden bij consumententrends en -behoeften. Daarnaast leveren de positieve ontwikkelingen van het economisch klimaat een gunstige bijdrage. Het consumentenvertrouwen en het

producentenvertrouwen staan hoog. De werkloosheid is gedaald, de koopkracht stijgt.

Het weer in 2018 kenmerkte zich als een reeks van records op zon en droogte waar de horeca veel profijt van had. Al vroeg in het voorjaar konden terrassen en strandbedrijven veel gasten verwelkomen. Het aangename weer heeft de keuze voor vakanties in eigen land en dagjes uit gestimuleerd. Hotels en bungalowparken draaiden goed, het aantal hotelovernachtingen van Nederlandse en buitenlandse gasten neemt toe. Door meer zonuren was de Nederlander meer buitenshuis en bracht hij meer bezoek aan restaurants en fastservice.

	kw	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
neerslag (mm)	1	110 mm	144 mm	154 mm	236 mm	242 mm	196 mm	165 mm
	2	223 mm	160 mm	191 mm	100 mm	283 mm	121 mm	129 mm
	3	240 mm	181 mm	307 mm	294 mm	162 mm	306 mm	116 mm
	4	290 mm	342 mm	221 mm	223 mm	139 mm	322 mm	172 mm
neerslag (mm)	jaar	864 mm	827 mm	873 mm	853 mm	826 mm	946 mm	582 mm
Zonuren per dag	1	3,8u	3,0u	4,0u	3,6u	3,5u	3,6u	3,8u
	2	5,4u	5,8u	6,5u	7,6u	6,3u	6,9u	7,3u
	3	6,3u	6,5u	6,4u	6,4u	7,2u	5,7u	8,0u
	4	2,2u	2,6u	2,7u	2,7u	3,0u	2,2u	3,3u
Zonuren per dag	jaar	4,4u	4,5u	4,9u	5,1u	5,0u	4,6u	5,6u

Horeca

Het restaurantaanbod verruimt en vertoont een grote diversiteit. De gast is meer culinair geschoold en kritischer. "Eenheidsworst" kan niet mee, gerechten worden persoonlijker. De fastservicesector groeit opmerkelijk. De behoefte aan een snelle hap zit echter niet zozeer in de traditionele cafetaria's maar meer in lunchrooms en nieuwe eetconcepten die inzetten op meer gezonde en verantwoorde producten. Ook de fastfoodrestaurants draaien goed. De consument kiest steeds voor gemak en is gecharmeerd van opkomende fast-casual concepten. Formulering, standaardisatie en ketenvorming zijn inherent aan deze. Het aantal franchiseketens neemt toe en steeds meer bedrijven sluiten zich aan. In de drankensector zit het groeiperspectief met name in bedrijven die kiezen voor onderscheid en beleving met speciaal-bieren, koffie, thee, wijn, cocktails en home-made limonades. Het koffiecafé wint aan populariteit, vooral in grote steden.

Catering

Zowel in 2017 als 2018 gingen de foodservice-bestedingen in bedrijven minder hard omhoog dan in de horeca. Met de economische groei trekt de werkgelegenheid in het bedrijfsleven aan, en zo stijgt ook het aantal potentiële lunchgebruikers in bedrijfsrestaurants. Echter flexibele werktijden en flexplekken maken dat eten en drinken bij het werk anders ingericht kan zijn. Ook het aanbod onderweg en in de nabije horeca voelt concurrerend voor bedrijfscaterers. Lunchen op het bedrijf is niet meer vanzelfsprekend.

De eet- en drinkvoorzieningen in instellingen ondervinden sinds 2011 de druk van centrale bezuinigingen. Met minder patiënten en meer thuisverpleging is de behoefte aan foodservice in grootschalige zorgcomplexen gekrompen. De kleinere zorgvormen kozen tot 2017 vaker voor beleving vanuit retail. In 2017 en 2018 is in de grootschalige zorg nog weinig verbetering in de foodservice-uitgaven. Bij de kleinschalige zorg lijkt in 2017 en 2018 de foodservice groothandel weer een stuk markt terug te pakken van de supermarkten.

Voor het totale marktsegment Instellingen is er nu twee opeenvolgende jaren een lichte stijging aan eten en drinken, na zes jaar van dalingen ervoor.

Studenten zich niet laten afschrikken door het prijskaartje van luxe belegde broodjes of de betere koffie in inpandige koffiecafés binnen onderwijslocaties. Cateraars van deze locaties ondervinden daarbij concurrentie van nabijgelegen horeca. Variatie, gezondheid, duurzaamheid en een goede prijs-kwaliteitverhouding zijn de belangrijkste criteria bij de aanbesteding van catering in onderwijs.

Onderweg

Met het aantrekken van de economie zit er ook een stijging in eten en drinken onderweg. Het foodservice aanbod bij pompshops stijgt. De groei in horeca bij openbaar vervoer is nog hoger. Horeca bij detailhandel blijft in 2018 wat achter bij de groei in reguliere horeca.

Door flexibilisering en individualisering van arbeid gaan we over van het klassieke ontbijt-lunch-diner naar zes of meer eetmomenten per dag. Met name Millennials en Generatie Z, consumenten van 17 tot 37 jaar, willen zelf kunnen kiezen wat ze eten, waar en wanneer.

FOODSERVICE MARKT Nederland

segment	2018			
	Omzet € mln	omzet groei%	Vestigingen	vestig groei%
FOODSERVICE Totaal	20.098	5,3	172.448	1,2

2018

*) NB trendbreuk 2013-2014

Horeca & Leisure

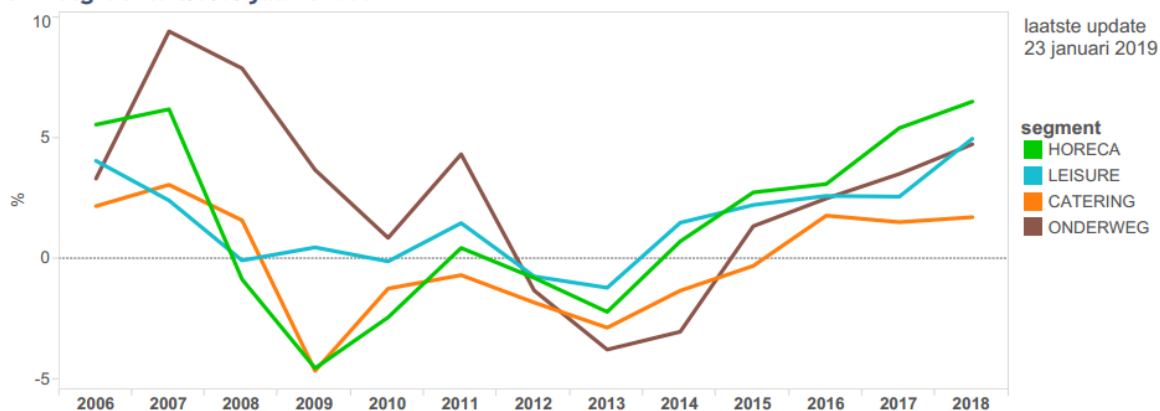
segment	2018			
	Omzet € mln	omzet groei%	Vestiging..	vestig groei%
HORECA	12.669	6,5	46.207	1,5
_ Logiessector	1.952	7,5	6.666	1,6
_ Restaurantsector	5.884	6,0	16.810	2,1
_ Drankensector	2.008	6,0	10.151	-0,4
_ Fastservicesector	2.826	7,1	12.580	2,1
LEISURE	1.376	5,0	14.097	-0,1

Catering & Onderweg

segment	2018			
	Omzet € mln	omzet groei%	Vestigin..	vestig groei%
CATERING	3.324	1,7	107.154	1,4
_ Bedrijven	1.630	1,2	105.593	1,4
_ Instellingen	1.190	2,0	797	0,1
_ Onderwijs	253	1,2	765	-1,4
_ Transport	251	4,2	0	0,0
ONDERWEG	2.729	4,7	4.990	-0,5

omzetgroei % t.o.v. jaar ervoor

SECTOREN:

Logiesector

Binnen de logiesector trekt zowel de zakelijke markt als de binnenlandse vakantiemarkt aan. Het eten en drinken in hotels is in 2018 gestegen, en ook de campings en bungalowparken zagen hun foodservice-omzet stijgen. De totale omzet aan eten en drinken in de logiesector steeg met 7,5% tot 1.952 miljoen euro.

Restaurantsector / Full service

Uit eten gaan is helemaal hot in 2018. De restaurantsector zag de omzet met 6% groeien in 2018 tot 5.884 miljoen euro. Restaurants moeten de toename aan gasten echter wel delen met meer concurrenten. Met een diversiteit aan keukenspecialisaties, snelheid, sfeer en beleving bedienen ze consumenten die op wisselende momenten wisselende behoeftes kennen. Zo ontstaat een breed aanbod van casual dining tot fine dining.

Fastservice / Quick service

De omzet van de fastservicesector groeide in 2018 met 7% tot 2.826 miljoen euro. De internationale fastfoodketens laten de grootste groei zijn. Ook voor de andere horecasegmenten binnen de fastservice was 2018 een prima jaar. IJssalons, cafetaria's, shoarmazaken en lunchrooms profiteerden het mooie weer en de uithuizigheid van consumenten.

Drankensector

De vele zonuren en droge periodes in 2018 gaf de cafés een boost in omzet. Ook strandbedrijven en koffiehuisen hadden veel klandizie. De totale drankensector kende een omzetgroei van 6%. Daarmee komen de totale bestedingen in deze sector uit op 2.008 miljoen euro.

Leisure

Eten en drinken bij sportlocaties liet een groei van bijna 4% zien. Horeca bij dagrecreatie groeide 6%. Tezamen steeg de sector Leisure met 5% naar 1.376 miljoen euro.

Bedrijven

De foodservice-voorzieningen in bedrijven zien een deel van hun potentiële gebruikers verleid worden door lunch-alternatieven in de nabije horeca, onderweg en bij retail.

De groei in foodservice bij bedrijven steek met 1% mager af bij de groeicijfers in de andere sectoren. 2018 komt uit op 1.630 miljoen euro aan bestedingen eten en drinken.

Zorginstellingen

In instellingen is na een reeks van jaren met krimp nu voor het tweede opeenvolgende jaar een herstelbeweging gemeten. Met 2% groei in 2018 komt de totale waarde aan eten en drinken uit op 1.190 miljoen euro.

Onderwijs

In onderwijs gaat een deel van de uitgaven door studenten voorbij aan de cateraar. De studenten zijn mobiel vinden hun drankje en snacks even snel in lokale horeca of detailhandel. De groei van 1,2% in 2018 leidt voor de onderwijslocaties tot een foodservicewaarde van 253 miljoen euro.

Onderweg

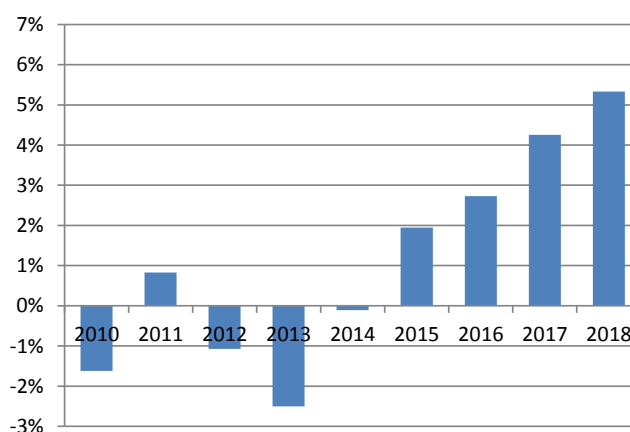
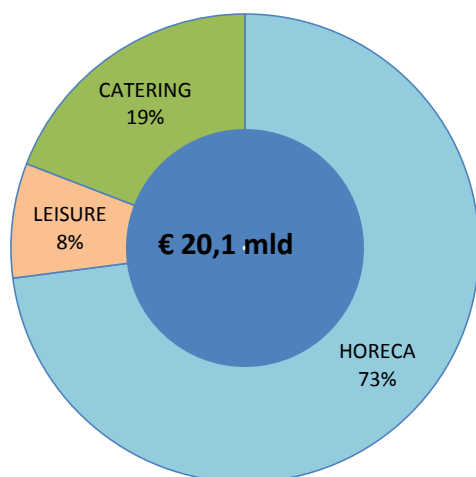
In eten en drinken onderweg zijn pompshops de grootste speler. In horeca bij openbaar vervoer is de groei hoger. Horeca bij detailhandel blijft in 2018 wat achter na een forse groei in eerdere jaren. Totaal Foodservice Onderweg gaat met 4,7% groei naar 2.729 miljoen euro in 2018.

Waardeontwikkeling in foodservice

Bestedingen consument eten en drinken buitenshuis

	Inkoopwaarde F&B		Omzetontwikkeling F&B , incl BTW						
	x mln euro		ontwikkeling t.o.v. voorgaand jaar (in %)						
	2018	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018
Foodservice	4,1%	7.106	-2,5%	-0,1%	1,9%	2,7%	4,3%	5,3%	20.098
HORECA	5,8%	3.800	-2,2%	0,8%	2,7%	3,1%	5,4%	6,5%	12.669
Logiessector	7,1%	565	-1,2%	2,7%	3,6%	1,7%	3,1%	7,5%	1.952
Restaurantsector	5,6%	1.798	-2,9%	0,6%	3,5%	2,8%	5,6%	6,0%	5.884
Fastservicesector	6,3%	832	-1,1%	-0,5%	1,6%	4,8%	8,2%	7,1%	2.826
Drankensector	4,7%	605	-2,8%	1,3%	1,3%	3,1%	3,3%	6,0%	2.008
LEISURE	4,4%	536	-1,2%	1,0%	2,2%	2,6%	2,6%	5,0%	1.376
Foodservice bij Sport	3,4%	324	0,4%	1,8%	1,4%	1,8%	1,2%	3,9%	711
Foodservice bij Recreatie	5,9%	212	-3,0%	1,1%	3,1%	3,5%	4,1%	6,1%	665
CATERING	1,3%	1.791	-2,9%	-1,3%	-0,3%	1,8%	1,5%	1,7%	3.324
Bedrijven	1,0%	1.107	-2,0%	-0,3%	0,6%	2,8%	0,4%	1,2%	1.630
Instellingen	1,9%	523	-4,9%	-3,4%	-2,2%	-0,4%	2,5%	2,0%	1.190
Onderwijs	0,5%	101	-1,6%	0,8%	2,1%	3,1%	2,5%	1,2%	253
Transport	4,0%	60	1,0%	0,4%	0,6%	4,0%	3,3%	4,2%	251
ONDERWEG	3,0%	979	-3,8%	0,0%	1,3%	2,5%	3,5%	4,7%	2.729
Benzinestations	2,2%	653	-4,2%	-4,9%	-0,3%	0,9%	1,6%	4,4%	1.740
bij Vervoer, facilitaire horeca	6,0%	144	0,6%	1,6%	5,7%	4,0%	5,1%	6,8%	450
bij Detailhandel, facilitaire horeca	3,4%	182	-5,5%	0,5%	3,8%	6,9%	8,7%	4,2%	538

Waarde-ontwikkeling eten en drinken buitenshuis

Foodservice / Out-of-Home

HORECA

Logiessector

Hotelsector

Hotel, motel, conferentieoord

Bed & Breakfast

Verblijfrecreatie

Camping

Vakantiehuizen/Appartementen

Herberg/Jeugdherberg

Restaurantsector

Aziatisch restaurant

Restaurant (nationale keuken), incl selfservice

Restaurant buitenlandse keuken, incl pizzeria

Eetcafé

Creperie/Pannenkoekenhuis

Event-/Party-catering

Fastservicesector

Ijssalon

Cafetaria/snackbar

Internationale fastfoodketen

Shoarma/ Grillroom /Kebab

Lunchroom, broodjeszaak

Drankensector

Bar / cafe

Koffie-/theehuis

Zalen-/Partycentrum

Ontmoetingscentrum

Discotheek, nachtclub ed

Strandbedrijf, recreatiemeer

LEISURE

Foodservice bij Sport

Fitness & Sportscholen

Openluchtaccommodaties (voetbal, hockey, golf, tennis etc)

Overdekte accommodaties (sporthal, zwembad, tennis enz)

Foodservice bij Recreatie

Museum, theater, concert, sportstadion, evenementenhal

Dierentuin, pretpark, speelparadijs, speeltuin

Bioscoop, filmtheater

Bowlingbaan, kartbaan, snooker/pool, casino, automatenhal

Overige dagrecreatie

CATERING

(uitbesteed aan cateraar & in eigen beheer)

Bedrijven

5-49 werknemers

50-99 werknemers

100-499 werknemers

500+ werknemers

Instellingen

Ziekenhuis

Ouderenzorg

Instellingen Geestelijke Gezondheidszorg

Instellingen Gehandicaptenzorg

Penitentiaire Inrichting

Kazernes

Onderwijs

Voortgezet Onderwijs

MBO

HBO/WO

Transport / Inflight

op vliegtuig en op boot

ONDERWEG

Benzine station

bij Vervoer, facilitaire horeca bij (openbaar) vervoer

bij Detailhandel, facilitaire horeca in winkelbedrijven